BETÄNKANDE ÖVER MEDDELANDE OM REKOMMENDATION

Nordiska rådet

Rek. 30/2012/näring
D 2013

Tidigare nummer:
A 1553/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 12-00085-20

Nordiskt ekonomiskt samarbete i Arktis

1. Rekommendation

Rekommendationen har följande ordlyd:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att kartlägga möjligheterna för ett ökat energisamarbete med berörda länder när det gäller gasleveranser från Barentshavet till de nordiska länderna utifrån ett miljömässigt och hållbart perspektiv

att kartlägga förutsättningar och behov av gemensamma insatser, t.ex. inom tranport/infrastruktur, för gruvdrift i de arktiska områdena, inklusive Grönland, Finland, Island, Norge och Sverige, också detta utifrån ett miljömässigt och hållbart perspektiv

2. Meddelande från Nordiska ministerrådet

Første att-sats:
Det nuværende nordiske samarbejde vedrørende Arktis foregår først og fremmest indenfor det nordiske arktiske samarbejdsprogram 2012-2014. NSK har besluttet, at 6.212 TDKK skal fordeles til projekter under det nordiske arktiske samarbejdsprogram i 2013 gennem en åben ansøgningsrunde.

NSK har taget beslutning om fordelingen af projektmidlerne under det arktiske samarbejdsprogram, og har tildelt 1.840 TDKK til fem projekter, der har særlig tilknytning til det energipolitiske og økonomiske samarbejde i Arktis. Herunder bl.a. udvikling af gasindustrien og inddragelse af erhvervslivet. Af disse fem projekter har to direkte kobling til energispørgsmål. Disse to fremgår af nedenstående:

Value creation in rural areas characterised by industry: local actors, positions and roles in Nordic peripheries
NMR finansierer et projekt som omhandler, hvordan aktører i nord involveres i de netværk, der driver den globale råvarebaserede industriudvi-

kling. Målet er, at udvikle viden om industriprojekters betydning for regional udvikling i periferien i bred forstand. Der udarbejdes følgende casestudier i projektet: den internationalt drevne olie- og gasindustri i Nordnorge, Alcoas aluminiumproduktion i Østisland og lignende planer i Grønland, samt australsk mineindustri i Sydvaranger kommune.

The 2013 Arctic Energy Summit: Northern dialogue
NMR medfinansierer konferencen Arctic Energy Summit: Northern Dialogue, der omhandler energispørgsmål og afholdes i Akureyri. Det er en tredages konference med repræsentanter fra erhvervslivet, energieksperter, embedsmænd og politikere. Dette års konference vil fokusere på spørgsmål vedrørende energiudvikling med henblik på at møde miljøets, menneskers og virksomheders behov. Målet med projektet er at bringe nordiske organisationer og virksomheders viden og erfaringer videre i den internationale debat om energi i den arktiske region.

Det energipolitiske samarbejde indenfor rammen af MR-NER omfatter ikke udvinding og leverancer af fossile brændstoffer. En årsag til dette kan bl.a. findes i den overordnede og tværsektorielle ramme for Nordisk Ministerråd, den nordiske bæredygtighedssstrategi fra januar 2013 "Ett gott liv i ett hållbart Norden", som bl.a. anfører at "det är nödvändigt att globalt bryta kopplingen mellam fossil energianvändning och ekonomisk tillväxt". Endnu en grund til dette er, at det nordiske samarbejde af naturlige årsager fokuserer på spørgsmål, hvor der ikke kun er en fælles nordisk holdning, men hvor emnet står højt på den politiske agenda i samtlige nordiske lande. De sagsområder som prioriteres i det nu gældende handlingsprogram for energisamarbejdet er udviklingen af det nordiske el marked, samt styrkelse af energieffektivisering og vedvarende energi. Hvad vedvarende energi angår, foregår der et samarbejde med fokus på holdbar energiforsyning i Nordens tyndt befolkede områder, som bl.a. omhandler styrkelse og udvikling af brugen af vedvarende energi i områder som er isolerede fra en national energi infrastruktur. Sådanne områder er i stor udstrækning at finde i de nordiske dele af Arktis.

Der foregår ligeledes et samarbejde mellem Nordisk Ministerråd og Barents Euro Arctic Council Joint Energy Working Group (BEAC JWEG), for at styrke energieffektivisering og vedvarende energi i Barentsregionen. Også den nordiske miljøfinansieringsfond (NEFCO) har aktiviteter indenfor områderne energieffektivisering og vedvarende energi i Barentsregionen

MR-NER har desuden flere projekter, der omfatter Rusland, og i 2013 støttes projektet Renewable Energy in Northwest Russia med 1.800 TDKK. Dette projekt har et fokus på vedvarende energi i Barentsregionen og skal bl.a. hjælpe til at skabe en platform for nordiske og russiske aktører der kan facilitere grøn vækst i energi sektoren.

Det er Nordisk Ministerråds opfattelse, at disse aktiviteter er tilstrækkelige i forhold til at udvikle energisamarbejde i Arktis. Således er der fra Nordisk Ministerråds side ikke et ønske om at gå videre med arbejdet med at kortlægge mulighederne for øget samarbejde mellem de involverede lande i forhold til gasleverancer fra Barentshavet til de nordiske lande.

Anden att-sats:
I forhold til arbejdet med andre fælles, nordiske indsatser i de arktiske områder er MR-NER bevidste om de muligheder og udfordringer de klimamæssige forandringer skaber:

- *Fiskeri og havbrug*: Det arktiske område udgør et af verdens største fiskeriområder, og videre udnyttelse forudsætter en bærekraftig ressourceforvaltning. Samtidig er der mulighed for at udnytte nye arter.

- *Olie og gas*: Det antages at den arktiske kontinentalsokkel indeholder 13 % af verdens samlede uopdagede oliereserver og omkring 30 % af naturgassreserverne. Barentshavet og Øst-Grønland er de to nærmeste områder i eller i tilknytning til Norden. Samtidig kræver udnyttelse af ressourcerne omfattende viden om miljøkonsekvenser og mulige tiltag for at reducere risiciene.

- *Mineralindustrien*: Det regnes med stærk vækst i verdensmarkederne for mineraler til industrien og til helseformål. Det er nye, store projekter indenfor malm- og mineraludvindelse i de nordlige dele af Finland, Norge og Sverige. Samtidig er udvindelse meget arealkrævende og der er store miljøudfordringer knyttet til udnyttelsen af naturen, forurening og affald. Malm- og mineraludvindelse giver også øgede muligheder for transportindustrien og servicetjenester både på land og til søs, samtidig med at det kræver videre udbygning af havne. I dag regnes infrastrukturen som en flaskehals for udnyttelse af ressourcerne Nordkalotten.

- *Turisme*: En øget andel af verdens turister ser sig selv som opdagelsesrejsende mere end almindelige turister. Disse vil kunne opleve store udfordringer og glæder i Arktis. Med åbningen af Nordøstpassagen vil krydstogt-turismen kunne vokse betydelig. Samtidig kræver det reguleringer for at reducere negative konsekvenser for natur og miljø, og beredskabet må skærpes væsentligt.

Ud fra disse overvejelser har Nordisk Ministerråd bl.a. valgt at fokusere på minedrift gennem arbejdet med Nordmin. Nordmin skal fungere som platform for eksisterende og fremtidig nordisk samarbejde på mineområdet og vil blive skabt i dialog med relevante aktører. Målet er at udvikle en bæredygtig nordisk mine- og mineralindustri i forhold til ressourceeffektivitet og konsekvenserne for miljø og samfund. Projektet har desuden et naturligt fokus på transport og infrastruktur i forhold til minedrift. Nordmin modtager 10.000 TDKK fra Nordisk Ministerråd årligt i perioden 2013-2015. Derudover har MR-NER i sit regionalpolitiske samarbejdsprogram for 2013-2016 et fokus på en bæredygtig udvikling i Arktis. Det indebærer bl.a. at tage initiativ til at grundigt studie af den fremtidige udvikling i Arktis i form af forskellige scenarier. Målet er at bringe Nordisk Ministerråds arktiske samarbejdsprogram videre ved at samle, bearbejde og analysere eksisterende information, inkludere perspektiver fra øvrige initiativer i Norden og Europa, vurdere perspektiver for fremtidig udvikling. Dette vil bidrage til væsentligt til en videreudvikling af den politiske debat og give den faglige viden på området mere tyngde. Implementeringen af det nye regionalpolitiske handlingsprogram er stadig i sin indledende fase, men det er Nordisk Ministerråds forventning at arbejdet på dette område vil bidrage til flere fælles, nordiske indsatser på flere områder i Arktis.

Ministerrådet anser at rekommandationen kan afskrives.

3. Utskottets betänkande

Näringsutskottet finner att Nordiska ministerrådet i sitt meddelande har givit en grundlig redogörelse för de aktiviteter i Arktis som har relevans för rekommendationens två att-satser, och är tillfreds med de aktiviteter och satsningar som redovisas.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Näringsutskottet

att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek. 30/2012/näring om ekonomiskt samarbete i Arktis för rådets del är *slutbehandlad*.

Tórshavn 24 september 2013

Alf Egil Holmelid (SV)
Arto Pirttilahti (cent)
Billy Gustafsson (S)
Birgitte Josefsen (V)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M), ordförande
Eeva-Johanna Eloranta (sd)
Maria Tolppanen (saf)
Steingrímur Sigfússon (VG)
Tone Merete Sønsterud (A)
Torfinn Opheim (A), vice ordförande
Torgeil Trældal (FrP)
Wille Valve (MÅ)

Nordiska rådet

Rek. 30/2012/näring
D 2013

Tidigare nummer:
A 1553/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 12-00085-20